

Høring til afklaring og afgræsning af miljøkonsekvensrapportens indhold i forbindelse med 'Ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 13b, Munke Bjergby By, Munke Bjergby i Sorø Kommune.

Sendes til: Regionaludvikling Region Sjælland regionaludvikling@regionsjaelland.dk

Høringsperiode: Fra 14. september 2026 til og med 12. oktober 2026.

Det ansøgte areal er ca. 7,2 hektar.

Den omtalte matrikel har dette udseende:

Den *røde* del er det potentielle område for strandtudse.

Den *blå* del er beboelse udenfor graveområdet

Kommentarer til forholdene for strandtudsens.

DN Sorø har flere gange været i kontakt med Sjællandske Råstoffer ApS ved Anette Petersen og har haft en rigtig god dialog om etablering af et habitatsområde for den sjældne og truede strandtudse, som har sin eneste indlandsforekomst i området umiddelbart nord for matriklen, i den store råstofgrav øst for Munke Bjergby. Det er i øvrigt en unik forekomst med sin helt egen udviklingshistorie, en genbank som skal beskyttes bl.a. via en geografisk spredning, så en enkeltstående hændelse ikke kan udrydde hele populationen.

Idéen har drejet sig om området vest for Dybendalvej på den omtalte matrikel (angivet med rødt på skitsen ovenfor), hvor der allerede nu er etableret egnede yngle-, fouragerings-

og vinteropholdsområder for strandtudsens. DN Sorø har i samarbejde med Zoologisk Have og indvinderen i Munke Bjergby grusgraven, NCC, aftalt at arbejde efter at få udsat et evt. overskud af unge strandtudser fra Munke Bjergby i området efter indhentet tilladelse fra Naturstyrelsen, samt evt. at få foretaget det samme på området øst for Dybendalvej, hvis der ikke blev givet tilladelse til gravning under grundvandsspejl.

DN Sorø kan konstatere, at der nu gives tilladelse til gravning under grundvandsspejl og forventer at der samtidig tages stilling til forholdene for matriklen vest for Dybendalvej. DN Sorø ser gerne at området tinglyses som egentligt og permanent naturområde, som løbende plejes med hensyntagen til strandtudsens, så området ikke gror til. Det er det, som DN Sorø kalder Stenlillemodellen efter aftalen med Stenlille Grusgrav.

Når området øst for Dybendalvej engang skal efterbehandles, håber DN Sorø, at strandtudsens har fået en så permanent bestand vest for, så den naturligt vil indvandre til området, hvis/når der efterlades passende småvandhuller. Muligvis vil indvandringen kunne ske løbende, idet strandtudsens godt kan trives i områder med aktiv råstofgravning.

Hvad angår Stor (og Lille) Vandsalamander, så trives disse i næsten samme vandhuller som strandtudsens, men desværre er vandsalamanderne store prædatorer på haletudserne af strandtudsens. Det er derfor vigtigt, at de planter som vandsalamanderne lægger sine æg på, ikke forekommer i de småsøer, som strandtudsens skal yngle i. Det kan betyde, at der skal foregå aktiv pleje, så strandtudsens søer ryddes for plantevækst med jævne mellemrum. I både Munke Bjergby Grusgraven som i Stenlille Grusgrav er dette aftalt at skulle ske ca. hvert andet år.

Men den udsatte bestand af strandtudse og den værdifulde forekomst af Stor Vandsalamander må der foreligge en form for krav om at der tages hensyn til netop habitaterne for disse arter, hvilket bør fremgå af miljøvurderingen.

Kommentarer til grundvandssænkning i forbindelse med gravning under grundvandsspejlet.

I ansøgningsskemaet er det angivet at ”Gravning under grundvand vil medføre en minimal sænkning af grundvandet i området”

DN Sorø ønsker, at denne påstand efterprøves i forbindelse med miljøvurderingen. Hvad ligger der til grund for den antagelse og hvilke data bygger den på, samt hvordan vil myndighederne kontrollere rigtigheden af den påstand. DN Sorø er generelt bekymrede for vandføringen i den nærliggende Tude Å, og de konsekvenser, selv en mindre sænkning af grundvandsspejlet kan have for vandføringen i åen og dermed forholdene for livet i åen.

Kommentar til Bilag 2 - efterbehandlingsplan:

- **DN Sorø er tilfredse med planen om at udlægge området til natur uden tilbagelægning af overflademulden.**

- *DN Sorø passer pt. stien som går fra Bromme Plantage i syd til Munke Bjergby i nord i samarbejde med Spor-i-landskabet og Stiftelsen Sorø Akademi og ser meget gerne, at stien får et forløb gennem den efterbehandlede råstofgrav.*
- *DN Sorø ser meget gerne, at der skabes levesteder for bl.a. markfirben, men ønsker også at der etableres mindre vandhuller, som kan udtørre i løbet af sommeren og dermed skabe habitater for standtudsen som dermed kan få yngle-, fouragerings- og overvintringsmuligheder i den efterbehandlede råstofgrav.*
- *DN Sorø er tilfredse med at der etableres permanent mulighed for at digesvaler kan have ynglepladser ud til området og er meget tilfredse med at disse etableres på den sydvendte skråning.*

DN Sorø indgår gerne i en dialog med såvel myndighederne som lodsejer/indvinder for at få sikret en fornuftig udnyttelse af ressourcerne, samtidig med at der etableres livsnødvendige habitater for de sjældne bilag IV arter i området.

Rolf Lehrmann, næstformand DN Sorø

soroe@dn.dk